

hujša, ali se ga pa kaka bolehost loti. Sam gnoj je zdaj še dobiček, ki je od dobro rejene živavde nar boljši, kakor je že v drugem kraji rečeno bilo.

Pitanje se ne dá nič pohiteti ali posiliti, ker ima vsako živinče mero vsak dan rasti, in se ne dá prisiliti, da bi bolj rastle; pitanje pa je nekaka rast.

Pri enakomerni reji ne gré meso in loj vselej enakomerno na vsako govedo, ali na vsako žival; marsiktera žival je močnejšega želodca, krepkejših čev, in se prej odebeli. Pa tudi niso vse klaje enako redivne. Vsaka žival ima neko svojo od natore dobljeno zmožnost le toliko in ne več živeža na-se vzeti. Če bi tedaj živališče tudi več snedlo in zavžilo, in v čeva poslalo, bi vendar čevne pijavčice ne mogle vsega, kar je redivnega, poserkati in v krí za rejo in vdebelenje života poslati, taka redivna reč bo tedaj šla po čevah naprej v gnoj.

Kakor pa se živališče bolj debeli in vse svoje mezdre kakor predalčike z mastjó napolnuje, toliko manj je ješče. Toraj gré takemu, da je popolnoma dognano, za pičo bolj mehke in prijetniši reči dajati, in ne zmiraj enih, ampak, proti koncu posebno, mu preurjati, da bo raje jedlo in se dogotovilo.

Da z živino lepo ravnati, ji prijazen in dober biti, veliko pomaga k dobri reji in k dobremu pitanju, in da postane žival hudobna in termoglavna po hudobli tistega, ki ji streže, je iz brezštevlnih skušinj poterjeno.

Pregled kupčije v našem cesarstvu

v prvi polovici letošnjega leta.

Časnik „Austria“ piše v svojem poslednjem listu: koliko domačega blaga se je od novega leta do mesca julija letošnjega leta v ptuje dežele izpeljalo, koliko pa ptujega v naše cesarstvo pripeljalo.

Iz tega popisa se vidi, da se je žita in moke leta veliko več kakor lani ob tem času na ptuje peljalo, pripeljalo iz ptujega v naše cesarstvo pa se ga je veliko manj kot lani ta čas.

S hmeljem je bilo pa ravno narobe; dosti več se ga je iz ptujega v cesarske dežele pripeljalo kakor izpeljalo.

Tobaka se več na ptuje vozi, odkar ga na Ogorskem več pridelujejo.

Goveje živine se je več vpeljalo kakor lani ob tem času, ovác in prešičev pa manj; na ptuje se je peljalo manj volov, bikov in ovác, več pa krav, telet in prešičev.

Sladkorjeve moke za cukrarije se je manj vpeljalo, čišenega cukra pa več.

Vina se je iz laške Švajce in Sardinskega veliko več kot lani vpeljalo, nasproti pa se je tudi iz našega cesarstva čez laško mejo veliko več vina, ola (piva), žganja in špirta izpeljalo.

Ker je bila lanska letina dobra za olje, se ga je veliko vpeljalo, posebno za obertniške potrebe.

Tkane ga blaga se je veliko več vpeljalo, le prazne platnéne in volnate robe manj; vendar se iz tega ne more soditi, da gré domače tkavstvo rakovo pot, zakaj brošča, žvepla, kilisolitarja, potašlja, sode, vinskega kamna, žvepljene kisline, pavole, prediva, konopelj, svile in pavoljnate preje se je veliko več vpeljalo memo lanskega leta.

Da domače usnarije (ledrarije) več dela imajo, se vidi iz tega, da se je dosti več kož, ribje masti, čresla, želoda in ježic vpeljalo in veliko usnja in usnjenega blaga izpeljalo, veliko manj pa navadnega usnja vpeljalo.

Tudi železninarstvo si čedalje bolj na noge pomaga; priča tega je, da se je več sirovega železa, jekla, jeklenega dratú in sirovo-vlitega železa vpeljalo, nasproti pa veliko več izdelanega železnega in jeklenega blaga na ptuje peljalo. Ker pa se je tudi sirovega železa dosti več izpeljalo, je to znamenje, da fužinarstvo ni šlo rakove poti.

Krajopisje.

Sv. Marjeta pri Pesnici na Štajarskem.

Popisal Juri Pavalec.

Nekterekekrat že so častiti braveci „Novic“ brali: „Od sv. Marjete pri Pesnici na Štajarskem“, pa malo še jih morebiti vé, kje in kakošen je ta kraj; hočem tedaj jez na kratko vse važniše čerhniti.

Na severno-izhodni strani Maribora v gornji polovici Pesniškega dola skoro v sredini slovenskih goríc leži sv. Marjeta, kamor iz Maribora priti moreš ali memo sv. Petra skoz Nebovo v poldrugi uri hodá, ali pa v eni uri od Pesniškega kolodvora memo dveh velikih opekarnic po véliki cesti, od ktere v stran še pred sv. Marjeto proti severu druga pelja skoz Gačniški dol v Jarenino in k Št. Jakobu. — Sv. Marjeto pri Pesnici so leta 1532 Turki razrušili, takrat, ko so naši, kakor pravica pripoveduje, véliki zvon pri Devici Maríi na Gori blizo Maribora prevertali, da bi ne pél preglasno in ga tedaj Turki ne našli. Poprej pravijo, so ta zvon na Turško čuli in zato je Turčin v te kraje privihral. Pri sv. Marjeti je zvon od leta 1567, kterege so cerkveni starašini sv. Petra kupili, in visí v stolpu, kterege so tadanji Št. Peterški fajmošter zidati dali. Od leta 1787 je sv. Marjete fara za se, ima svoje fajmoštre, in obsega dele Št. Peterške, Jareninske, Št. Jakobške in Št. Lenartške fare, katerim fajmoštrom se še dan današnji zbirca in groši dajati morajo. Leta 1680 je bila tukaj kužna bolezen, ktera je več kakor polovico ljudi pomorila; pripoveduje se, da takrat so vsakega pokopali, kakor hitro se ga je bolezen prijela, če je še ravno živ bil, in da je tako malo ljudi ostalo, da v vasi eni drugega niso doklicati mogli.

Malo pred sv. Marjeto je velik z drevjem obrašen holec, od kterege se pripoveduje, da je edini proti nebu molil, ko je še vès dol jezero bilo.

Ravno pred cerkvijo blizo mlina sta dva zidana mosta, eden čez Pesnico, drugi čez Čermec. Cerkev stoji malo više od ceste na gričku tik Pesnice. Farovž, šola, zdravnikova hiša, dvé kerčmi, mesnica, pekarija, kramarija in še druge hiše okoli cerkve pričujejo, da smo v slovenskem kraji. Fara je po cesarji Jožefu osnovana, cerkev pa je dosti starejša, nje unajna stavba ni kaj posebna, zvonik je visok in poleg njega leži kamen Rimljanov: na vsakem kraji na kamnu spodej leži lev, na sredi med levoma sta dva moža, ena ženska in dva fanta; zgorej ležita dva leva, na voglih kamna sta dva sužnja. Vse je iz belega poharskega marmora izsekano. V zvonik zazidana pa je ženska glava, nad njo se vidi volkinja z Romulom in Remom. Od znotraj je cerkev čisto prosta in ima le šest nizkih okinj. Na koru, kjer so tudi stare, šerbljave orglje, se bere leto 1765. Cerkev je zvonaj in znotrej slaba, zatoraj se bo prihodnje leto popravila. Lepe podobe križevega pota je namalala gradčka malarica Eisel. Na cerkvenem oboku je blizo vélikega oltarja lepa podoba sv. Roka in ena mala Device Marije, ktero je malal naš verli rojak gosp. Malić, kterege menda nekteri naših bravecev iz Pariške razstave poznajo, kjer ga je zavolj njegove umetnosti lepa hvala zadela. Posebno lepa in krasna je podoba sv. Marjete na vélikem oltarji. Zvonov imamo čvetero; troje jih je bilo leta 1845 kupljenih; veljali so čez 3000 gold. sr., vlil jih je Juri Steinmec v Celji. Fajmošter so zdaj peti; prvi, Franc Majar, so bili od leta 1785; drugi, Franc Drog, od 1787; tretji, Jožef Kožuh, od 1807; četerti, Janez Kurnik, od 1843, in zdajni, Franc Dreisibner, so od leta 1852. — Duš šteje cela fara 1730; šolskih otrok je vsako leto okoli 200. Farani so večidel siromaški, in jih je komaj 94 srednjih kmetov. Sosesk je v celi fari sedem: Derčova, Pernica, Št. Jakobski dol, Ložene, Roperče, Močna in Vosek. Jezik se govori pokvarjen slovensk; noša je národna z nemško namešana. — Na spodnjem kraji proti jugu pol ure od sv. Marjete je v vélikem zdaj na suho djanem ribnjaku, kteremu „Pristava“ pravijo, hiša vsa iz kamenja sozidana; kamenje so vse blizo